

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1939.

Andra kammaren.

Nr 9.

Lördagen den 14 oktober.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande oktober.

§ 2.

Herr statsrådet *Strindlund* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 46, angående förvärv av vattenrätt i Fjällsjöälven m. m.;

nr 47, angående anvisande av medel för uppförande av nybyggnad för luftförsvarscentral m. m.; och

nr 49, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker m. m.

§ 3.

Föredrogs ett från första kammaren överlämnat protokollsutdrag, nr 83, med inbjudan till andra kammaren att förena sig med första kammaren i dess beslut, att första särskilda utskottet skulle behandla jämväl Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 46, angående förvärv av vattenrätt i Fjällsjöälven m. m.;

nr 47, angående anvisande av medel för uppförande av nybyggnad för luftförsvarscentral m. m.; och

nr 49, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker m. m.;

ävensom de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i oskiljaktigt sammanhang därmed stående frågor;

och blev berörda inbjudan antagen av andra kammaren.

§ 4.

Föredrogos var efter annan och hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 46, angående förvärv av vattenrätt i Fjällsjöälven m. m.; och

nr 47, angående anvisande av medel för uppförande av nybyggnad för luftförsvarscentral m. m.

Vidare föredrogs för remiss till utskott Kungl. Maj:ts proposition, nr 49, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker m. m. *Vid remiss av propositionen nr 49.*

Andra kammarens protokoll vid urtima riksdagen 1939. Nr 9.

Vid remiss av propositionen nr 49. (Forts.)

Därvid anförde:

Herr **Andersson** i Rasjön: Herr talman! Jag har begärt ordet för att påtala det dröjsmål, med vilket frågan om spritskattens höjning har handlagts. Den proposition, som nu blivit avlämnad och på vilken det begäres skyndsamt remiss, borde ha kunnat ligga på riksdagens bord för låt oss säga tre veckor sedan. Redan då var det ju känt, att det statsfinansiella läget nödvändiggjorde betydande skattehöjningar, och redan då stod det väl klart, att ett av de skatteobjekt, som skulle ifrågakomma, var spriten. Även om finansministern icke för det dåvarande kunde bestämma sig rörande formen för det höjda skatteuttaget, borde det ha gått att träffa en provisorisk anordning i avvaktan på att den slutgiltiga propositionen utarbetades. Skattehöjningen borde ha kunnat tillämpas från senaste månadsskifte. Såsom saken nu har bedrivits, har hamstring av spirituosa och vin förekommit i mycket stor omfattning, och därigenom har staten undandragits väsentliga skatteinkomster. Hur stora är omöjligt att för närvarande bedöma, men efter all sannolikhet rör det sig om belopp mellan 5 och 10 miljoner kronor. Genom den anordning, som träffades förlidet år, att motboksägare fingo möjlighet till efteruttag på sina inköpskvantiteter under en tid av intill sex månader, har det varit möjligt att trots ransoneringssystemet länsa systembolagen på avsevärda kvantiteter.

Jag har icke kunnat underlåta att säga detta vid remissen av denna proposition, och jag skulle vilja använda en i riksdagens annaler känd formulering sålunda, att det är anledning till anmärkning mot det sätt, på vilket finansdepartementet har handlagt frågan om spritbeskattningen.

Herr **Råstock**: Herr talman! Om jag hade vetat, att finansministern skulle komma in, skulle jag icke ha begärt ordet. Jag vill endast säga till herr Andersson i Rasjön, att han lika väl som jag vet, att det icke blott varit fråga om spritskatten och vad därmed sammanhänger utan också om en avvägning mellan olika indirekta skatter och hur de på lämpligaste sätt skulle tagas ut. Det är en synpunkt, som man i detta sammanhang icke bör försumma att komma ihåg.

Vidare vill jag säga, att jag tycker det är litet väl hårt mot landets lojala spritförbrukare att föra dem i samma klass som hamstrare, därför att de tagit ut sin lagliga rättighet. Det gäller dock folk, som ha en av staten reglerad inköpsrätt.

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **Wigforss**: Herr talman! Jag hade tyvärr icke tillfälle att höra herr Andersson i Rasjön, men han har varit vänlig nog att lämna mig det anförande, han höll. Jag vill till vad herr Råstock har yttrat endast tillägga, att från början hade det varit min mening att försöka komma med alla skatter på en gång, därför att jag trodde, att det annars skulle ha sagts från riksdagens sida, att det är omöjligt för oss att bedöma omfattningen av skattehöjningarna, om vi icke få reda på hur stora utgifter som skola beslutas och hur man överhuvud taget tänker finansiera dem. Det är ju ett mycket starkt skäl för att taga upp alla skattefrågor på en gång. Vad som emellertid föranledde mig att lägga fram såväl tobaks- skattehöjningen som spritskattehöjningen för sig var, att jag kom till insikt om att i fråga om båda dessa skatter blev det ur statsfinansiell synpunkt nödvändigt att gå så långt i fråga om höjningar, som det överhuvud taget var möjligt, d. v. s. skattehöjningarna måste göras så höga, att man icke vågade gå längre, därför att man i så fall skulle riskera att få mindre inkomster. Under sådana förhållanden bortföll nödvändigheten att taga allt på en gång.

Vid remiss av propositionen nr 49. (Forts.)

Den andra anmärkningen är då den, att det i så fall borde ha varit möjligt att göra, om icke en provisorisk skattehöjning så i alla fall, såsom det sagts offentligt, ett provisoriskt förbud mot uttag av ransonerna i avvaktan på att skatteförslaget skulle läggas fram. Jag kan emellertid icke se, att det kan ha så stor betydelse ur statsfinansiell synpunkt, om svenska medborgare få betala högre spritskatt i oktober 1939 eller om de eventuellt få hålla på att göra det en månad längre några år framåt i tiden, när denna skatt möjligen icke längre blir behövlig i samma omfattning. Det förefaller mig, som om denna sak icke skulle vara av sådan betydelse, att det kan påverka tidpunkten för framläggandet av förslaget om skattehöjning.

Herr **Andersson** i Rasjön: Herr talman! Man bör väl göra både det ena och det andra. Man skall försöka taga in skatten så tidigt man kan och sedermera behålla den höjda skatten så länge, som det är behövligt.

Med herr **Råstock** torde det väl icke vara skäl att ingå i en diskussion, ty han har huvudsakligen belyst problemet ur motboksägarens synpunkt, under det att jag i detta sammanhang intresserade mig för statens intressen. Jag föreställer mig, att det i utskottet skall vara möjligt att få till stånd en undersökning om hur uttagen under låt mig säga första hälften av oktober i år förhålla sig till uttagen under samma tid ett föregående år. Såvida icke mina underrättelser äro alldeles missvisande, kommer det säkerligen att visa sig, att systembolagens kassor under de första dagarna av oktober flestädes voro dubbelt så stora som under samma tid föregående år. Detta måste tyda på att folk tagit ut sin ranson i ökad utsträckning av fruktan för skattehöjning.

Jag tror, herr **Råstock**, att man verkligen här kan säga, att det är hamstring. Det är riktigare att använda det uttrycket i detta fall än det var, när folk efter uppmaning från statsmakterna köpte bensin och brännolja.

Herr **Olsson** i Gävle: Herr talman! Jag tror, att herr **Andersson** i Rasjön gör frågan större än den i verkligheten är. I varje fall kan jag icke ansluta mig till hans uppfattning, att det skulle vara särskilt de, som ha benyttat sig av den utav riksdagen för ett par år sedan införda efterköpsrätten, som man i detta avseende skulle ha klämt efter. Det skulle ha inneburit, att de, som varit lojalast att efterleva de bestämmelser, som gällande lagstiftning har öppnat, skulle för denna lojalitets skull ha fått bära denna extra beskattning tidigare och i större omfattning än de, som ha tagit ut hela sin ranson på en gång.

Jag tror, att det är riktigt, som finansministern här anförde, att den skatt, som vi nu skola genomföra, få vi nog ha kvar så pass länge, att den omständigheten, att den kommer någon dag förr eller senare, spelar föga eller ingen roll.

Herr **Råstock**: Herr talman! Om herr **Andersson** i Rasjön icke uppfattade vad jag sade i början av mitt anförande, skall jag be att få upprepa det. Jag sade, att herr **Andersson** i Rasjön lika väl som jag vet, att man vid sådana överväganden måste taga hänsyn även till hur belastningen på andra indirekta skatters konto skall se ut. Det är detta, som jag också i detta fall förmenat vara riktigt.

Sedan tillät jag mig endast att påpeka — utan att vara representant för motboksägarna — att jag tyckte, att dessa skulle behandlas som folk, när de utnyttja en laglig rättighet, och icke kallas för hamstrare, vilket uttryck kommit att få en nästan ärekränkande mening i dessa dagar. För övrigt, — om det skulle sägas ett ord från motboksägarnas sida i denna sak, så kan det sannerligen icke skada.

Vid remiss av propositionen nr 49. (Forts.)

Herr Anderson i Norrköping: Herr talman! Jag tror liksom finansministern, att man icke skall överdriva betydelsen ur statsfinansiell synpunkt av detta uppskov, men det kanske skulle sägas också ett ord om frågan ur en annan synpunkt. Jag tror, att vetskaper om att spritskatten nu skall betydligt höjas har medfört, att en hel massa människor köpt sprit i större utsträckning än vad som är önskvärt med hänsyn till deras egen ekonomi. Vi stå nu alla inför en nödvändig inknappning. Jag tror, att det skulle haft den nyttan med sig, om vi fått de höjda spritskatterna omedelbart, att de skulle ha verkat återhållande på inköpen. Det är visserligen en synpunkt, som jag icke tror, att finansministern senterar såsom vårdare av rikets finanser, men jag tror, att han kan sentera den ur en annan synpunkt, som icke heller är främmande för hans politik, nämligen att det gäller att i viss mån inskränka konsumtionen av icke nödvändiga saker.

Herr Lövgren: Herr talman! Jag tycker uppriktigt sagt, att man icke skall misshandla landets villigaste skattebetalare i högre grad än andra medborgare.

Efter härmed slutad överläggning hänvisades propositionen till första särskilda utskottet.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas de i anledning av propositionen inom kammaren nu avgivna yttrandena.

§ 5.

Föredrogs och remitterades till första särskilda utskottet den på kammarens bord liggande motionen, nr 10, av herrar *De Geer* i Lesjöfors och *Barnekow*.

§ 6.

Föredrogs vart efter annat första särskilda utskottets utlåtanden:

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande av handelsfartygs förseende med skyddsanordningar mot minsprängning; och

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat I, i vad propositionen avser visst anslag till statspolisorganisationen m. m.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

§ 7.

Ang. ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Föredrogs första särskilda utskottets utlåtande, nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Utskottet hemställde, att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 44.

Sedan utskottets hemställan föredragits, yttrade:

Herr Henriksson: Herr talman! Det beslut, som kammaren nu står i begrepp att fatta, kommer att ha verkningar, som icke framgå vare sig av propositionen eller utskottsbetänkandet. Efter vad jag erfarit förhåller det sig nämligen så, att styrelsen för tobaksmonopolet har beslutat, att om denna

Ang. ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. (Forts.)

skatthöjning antages av riksdagen, skall tobaksmonopolet minska rabatten till återförsäljare med 1 procent. Återförsäljarnas rabatt är ju redan förut mycket hopklämd, och det är ju ganska allmänt känt, att förhållandena inom denna bransch ha varit ganska bekymmersamma. Dessa förhållanden inom tobaksbranschen ha ju också föranlett Kungl. Maj:t att förra året tillsätta en utredning med uppgift att inkomma med förslag till åtgärder, som skulle förbättra förhållandena i fråga. Denna utredning har nu på grund av tidsläget blivit förpuppad, och i stället kommer nu denna åtgärd. Från monolets sida resonerar man som så, att om vi genom den höjda skatten få prisen på tobaksvaror höjda med 10 procent, kan man minska återförsäljarrabatten med 1 procent, och distributörerna komma i alla fall att få, räknat per styck av varan, samma inkomst som förut. Det är naturligtvis under den optimistiska förutsättningen, att konsumtionen både till omfattning och inriktning skulle bli densamma som den hittills varit. Ingen lär väl emellertid tro, att det blir fallet. När tiderna bli tryckta, folk får ont om pengar och varorna bli dyrare, kommer detta säkerligen att medföra, att vi få dels en minskad konsumtion och dels en konsumtionsförskjutning mot billigare varor, och följaktligen komma svårigheterna för tobakshandlarna att bli ännu mera framträdande. Härtill kommer också, att omkostnaderna stegras på grund av det allmänna tidsläget, ett förhållande som redan gjort sig gällande.

Om man skulle tänka sig att nu genomföra denna rabattsänkning tillfälligt och kunna garantera, att man sedan skulle gå den andra vägen då skatthöjningen tages bort igen — ja, huru det då i framtiden kommer att ske, torde man ha ganska svårt att veta. I varje fall ha tobakshandlarna hyst mycket stora förhoppningar om att de besvärliga förhållanden, som för närvarande varit rådande, skulle på något sätt bli avhjälpta. I stället få tobakshandlarna nu se, att förhållandena bli ytterligare försämrade. Jag kan icke förstå, att det kan vara riktigt rätt handlat mot en samhällsgrupp att klämma åt den så pass hårt, som här blir fallet. Statsmakterna ha ju för övrigt erkänt, att förhållandena inom tobaksbranschen varit sådana, att där behövdes en förbättring, och nu åstadkommer man i stället motsatsen.

Jag har, herr talman, icke annat yrkande än om bifall till utskottets hemställan, men jag har velat påtala detta förhållande och på samma gång uttala den förhoppningen, att finansministern skall vara villig taga denna sak under omprövning och om möjligt söka rätta till den.

Herr *Wallén* instämde häruti.

Herr *Olsson* i Gävle: Herr talman! Det finns egentligen ingen anledning att från utskottets sida taga till orda i anledning av herr Henrikssons anförande, då den sak, som denne förde på tal, egentligen avser förhållandet mellan tobaksmonopolet och tobakshandlarna. För att saken skall bli klarlagd, vill jag emellertid lämna några uppgifter om huru det i verkligheten förhåller sig.

Tobaksmonopolet har i detta fall utgått från den synpunkten, att när en skatthöjning genomföres på grund av de förhållanden, under vilka vi nu leva, bör icke någon av dem, som på skilda områden komma att beröras av denna, tjäna på en skatthöjning, som statsmakterna nödgas tillgripa. Då har man kommit till det resultatet, att skatthöjningen skulle falla utanför, och det resultatet anser man sig i stort sett hava nått genom att sänka återförsäljarrabatten från 13 till 12 procent. Enligt en uppgift, som lämnats från tobaksmonopolet, skulle man därvidlag icke ha lyckats fullständigt, utan

Ang. ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. (Forts.)

det lär förhålla sig på det sättet, att vid en oförändrad försäljning skulle en merinkomst även med den sänkta rabatt, som skulle tillkomma tobakshandlarna, uppstå på 300,000 kronor utöver vad de få uppbära med den nuvarande procentsatsen.

Nu kan man fråga sig, om det som nu genomföres möjligen är av den karaktär, att man kan frukta en stark tillbakagång i konsumtionen. Jag tror, att man kan konstatera, att den höjning av skatten, som nu genomföres, icke är större än att man har rätt att vänta, att konsumtionen i stort sett skall bibehållas vid sin nuvarande nivå. Jag tycker, att skattehöjningen icke är större, än att man vid ett eventuellt behov, som säkerligen inträffar många gånger under de närmaste åren, skulle kunna våga sig på att taga ett litet tag till.

Det är ur dessa synpunkter, som jag för min del anser, att varken importörerna eller tobakshandlarna ha i det nuvarande läget någon anledning att särskilt klaga, och därför hemställer jag, herr talman, om bifall till utskottets förslag.

Herr Brädefors: Herr talman! Även om denna skattehöjning kan vara av den betydelsen för tobakshandlarna, att såsom herr Henriksson framdragit den skulle medföra en liten minskning av deras inkomster på försäljningen av tobaksvaror, är i alla fall icke detta förhållande det huvudsakliga i denna fråga. Jag anser, att huvudsaken i denna fråga är, att man nu finansierar de ökade statsutgifter, som uppkomma på grund av krisen, med en indirekt skatt, och man måste säga sig, att en sådan finansieringsmetod icke är rättvis, sedd ur befolkningsinkomstens synpunkt. Det är icke rättvist att lägga beskattningen på sådant sätt, allra minst när det gäller tillfälliga utgifter under en sådan kristid som den nuvarande, utan hade man avsett att gå rättvist tillväga med en beskattning på grund av ökade statsutgifter, borde man naturligtvis gått fram på den vägen att höja de direkta skatterna. Då hade skatten blivit höjd alltefter inkomsttagarnas förmåga att bära denna skatteökning. Om sådana konsumtionsvaror som tobaken och en annan vara, som man också här talat om, nämligen spriten, från visst håll icke anses som en nödvändighetsvara, anses de emellertid av andra, som använda dessa varor, såsom nödvändighetsvaror, i varje fall äro de för befolkningen i övrigt förbrukningsvaror.

Jag anser mig icke kunna vara med om en sådan beskattning och ber på grund härav att få yrka avslag på första särskilda utskottets utlåtande nr 13.

Herr Wallén: Herr talman! Jag vill med anledning av herr Olssons i Gävle yttrande framhålla som min synpunkt, att alla äro vi väl tämligen säkra på att levnadsstandarden måste sänkas här i Sverige, om kriget fortsätter. Det för med sig, att köpkraften otvivelaktigt kommer att bli mindre, och då är det väl ganska självklart, att detta i första hand kommer att drabba tobaksvarorna, som väl ändå få anses i viss mån vara en lyxvara och icke någon absolut nödvändighetsvara. Under sådana förhållanden komma förtjänstsummorna för tobakshandlarna att ytterligare gå ned.

Samtidigt ber jag att få påpeka, att med undantag av de större tobakshandlarna lever den stora massan tobakshandlare redan på existensminimum. Dessa ofta gamla hustrur och t. o. m. invalider, som driva en affär, leva under sådana förhållanden, att de borde ha rätt till stöd från svenska staten även under nu rådande förhållanden. Vid sådant förhållande finner jag det högst beklämmande, herr talman, om man skall minska på den redan förut

Ang. ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. (Forts.)

mycket ringa inkomst, som de ha på försäljningen av svenska tobaksvaror. En sänkning av rabatten ned till 12% kan icke anses skäligen och förenad med rättvisa.

Herr Henriksson: Herr talman! Gentemot herr Olsson i Gävle vill jag påpeka, att jag redan i mitt första anförande framhöll, att resonemanget om den bibehållna vinsten för tobakshandlarna innebar en något ljusblå optimism. Det kan nämligen säkerligen icke förhålla sig på det sättet, att vi få en oförändrad konsumtion vare sig kvantitativt eller kvalitativt. När statsmakterna erkänt, att det råder svårartade förhållanden inom tobaksbranschen, och att man har det bekymmersamt inom denna bransch, anser jag det orättvist, att man i sådant sammanhang skall ytterligare försämra för denna grupp av människor. När det gäller för oss att skaffa medel till bestridande av de allmänna utgifterna, böra dessa så rättvist som möjligt fördelas på samtliga medborgare, och man bör då icke särskilt hårt klämma åt folk, som redan förut har det besvärligt.

Herr Olsson i Gävle: Herr talman! Om det här vore fråga om att särskilt hårt klämma åt en del människor, kunde man bli betänksam, men här är det ju endast fråga om att vidtaga en anordning, varigenom ingen skulle få någon procentuell vinst på grund av en skatteköning, som riksdagen av omständigheterna tvingas att införa. Det är någonting annat. Det gäller dock icke en så ringa summa — det rör sig om bortåt 2 miljoner kronor — och jag tror också, att det finns all anledning att tänka på att i propositionen uppges, att ehuru en stor del av budgetåret redan gått till ända är avsikten, att tobaksmonopolet dock skall kunna inleverera 20 miljoner kronor. Skatten ger säkerligen icke detta belopp, utan man får fylla ut resten med vinstmedel. I den situationen tycker jag, att vad man här vidtagit är fullkomligt rimligt.

Nu skall jag icke diskutera vare sig med herr Henriksson eller herr Wallén frågan, i vilken takt tobakskonsumtionen kommer att begränsas. Därvidlag har jag en annan erfarenhet. Jag har den bestämda känslan, att tobaken blir nog den konsumtionsvara, som sist får vidkännas en minskning, och detta därför, att den har en förunderlig förmåga att döva hungerkänslan, och på grund därav släpper man den säkert sist av allt.

Herr Wallén: Herr talman! Jag vill blott svara herr Olsson i Gävle, att om man köper tobak för att döva känslan av hunger, som man icke på annat bättre sätt kan stilla, köper man icke *dyra* tobaksvaror utan troligen de billiga sorterna, som icke ge stor kassa åt tobaksförsäljarna. Skall man gå på herr Olssons i Gävle linje, vore det också riktigt, att man garanterade minimilevnadsmöjligheter även för det småfolk, som finns inom tobaksbranschen. Jag tycker, att det är upprörande — jag säger det ännu en gång — att beskära inkomsterna för den sämst ställda gruppen inom näringslivet, under det att på andra näringslivets områden vederbörandes inkomster stiga på grund av prisstegringar på varor. Tag icke inkomsten till statens behov av *denna* kategori medborgare! Det finnes andra grupper som lättare kunna bära bördorna!

Överläggningen var härmed slutad. Herr talmannen gav propositioner dels på bifall till utskottets hemställan dels ock på avslag å såväl utskottets hemställan som Kungl. Maj:ts förslag i ämnet; och blev utskottets hemställan av kammaren bifallen.

§ 8.

Föredrogs den av herr *Gustafson* i Vimmerby vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet framställa interpellation, angående åstadkommande av enhetligt bedömande av ansökningar om permission och om ändrad inryckningstid för värnpliktiga, som inkallats till förstärkt försvarsberedskap, m. m.; och biföll kammaren denna anhållan.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

första särskilda utskottets utlåtanden:

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till vägar m. m.; och nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anskaffande av viss utrustning vid statens sjuksköterskeskola m. m.; samt

andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förordnande jämlikt 2 § andra stycket lagen den 10 mars 1939 (nr 68) om statlig krigsförsäkring m. m.; och

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående tillfällig vattenreglering, m. m.

§ 10.

Anmäldes och godkändes första särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 15, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Ohlsson</i> i Kastlösa	under 4 dagar fr. o. m. den 18 okt.,	
» <i>Gustafsson</i> i Bogla	» 4 » » » 14 »	
» <i>Nilson</i> i Eskilstuna	» 3 » » » 21 »	
» <i>Gustafsson</i> i Lekåsa	» 6 » » » 16 »	
» <i>Henriksson</i>	» 2 » » » 16 »	
» <i>Brädefors</i>	» 6 » » » 16 »	och
» <i>Sandberg</i>	» 5 » » » 16 »	.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2.44 e. m.

In fidem
Sune Norrman.